

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den almindelige lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelse fra havet er fra 1874, og den er kun undergået få ændringer (lov nr. 53 af 10. april 1874, som ændret ved lov nr. 175 af 30. april 1969 og lov nr. 63 af 31. januar 1973). Den almindelige lov om kystsikringsanlæg er fra 1922 og bygger helt på reglerne i digeloven (lov nr. 235 af 12. juni 1922). Det er derfor naturligt ved en lovrevisión i muligt omfang at behandle diger og kystsikringsanlæg under ét.

Som digelovens titel siger, tjener diger til at imødegå oversvømmelse af områder ved havet i tilfælde af højvande, herunder i tilfælde af egentlig stormflod. Kystsikringsanlæg tjener, som loven siger, »mod angreb fra havet«, og er altså værn mod havets nedbrydende indvirkning på klitter, klinger og strandbredderne i almindelighed. På mange kyststrækninger kan der være behov for begge typer foranstaltninger. Også af den grund er det naturligt at behandle dem i samme lov.

Begge love bygger på det grundlæggende princip, at det er ejerne af de ejendomme, der opnår beskyttelse ved et anlæg, der skal tage initiativet til at bringe det til eksistens og afholde udgifterne ved dets etablering, drift og vedligeholdelse.

Da et dige eller kystsikringsanlæg almindeligvis mest hensigtsmæssigt udføres på en kyststrækning, der dækker flere ejendomme, er det et hovedpunkt i digeloven og kystsikringsloven, hvorledes der skal gås frem, hvis en ejer ønsker, at der skal udføres et anlæg, der dækker flere ejendomme, og at alle disse skal bidrage til anlæggets etablering, vedligeholdelse og drift.

Loven henviser i så fald den pågældende ejer til at forelægge sagen for en landvæsenskommission.

Siden digeloven og kystsikringsloven blev gennemført, er der langs landets kyster bygget fritidshuse i et stort antal, og den rekreative udnyttelse af landets strande er intensiveret i et betydeligt omfang.

Medens en jævn kysttilbagerykning tidligere ikke behøvede at have større konsekvenser, fordi

det bagvedliggende land var ubebygget, er situationen nu ofte den, at bebyggelsen »spærrer« for en naturlig kysttilbagerykning. På samme måde vil en bebyggelse kunne hindre en tilbagerykning af klitter gennem en kontrolleret sandflugt. Herved vil de egentlige strandbredder hyppigere være udsat for at kunne formindskes og nogle steder næster forsvinde.

På denne baggrund forskydes behovet for afværgeforanstaltninger fra kun at tjene til direkte beskyttelse af enkelte ejendomme til også at omfatte en egentlig kystpleje, hvorved forstås foranstaltninger, der tjener til at bevare kystlandskabet – strandbredden – nogenlunde intakt. En sådan kystpleje har imidlertid også en direkte beskyttende virkning for baglandet.

Den bebyggelse af kystnære områder, som er sket i de senere årtier med fritidshuse og feriehoteller, der atter danner grundlaget for en omfattende turisme med deraf afledede indtægter, afgiver også en helt anden økonomisk baggrund for initiativer til strandes og kystlandskabers bevarelse end den økonomiske verden, som digelov og kystsikringslov kunne have for øje.

Set i dette perspektiv kan det være tilfældigt, hvornår og hvorledes et initiativ til kystbeskyttelses- og kystplejeforanstaltninger med udgangspunkt i den på området generelt gældende lovgivning tages, da lovenes principielle udgangspunkt som sagt er, at initiativet påhviler den enkelte ejendoms ejer.

Det står naturligvis en offentlig myndighed frit for at gennemføre foranstaltninger, hvis den offentlige kasse afholder udgifterne derved. (Spørgsmålet om opnåelse af ret til at råde over de nødvendige arealer vil som regel i praksis kunne løses). Derimod vil ifølge loven f.eks. en kommune kun kunne få kystgrundejere til tvangsmæssigt at bidrage til et beskyttelsesanlæg, hvis kommunen selv er kystgrundejer. Selvom en kommune vel nok kan rejse en sag for landvæsenskommissionen og få dennes afgørelse, hvis ingen protesterer, vil lovenes udformning under alle omstændigheder være